

Prof. dr. A.A. Kaptein is emeritus hoogleraar Medische psychologie. In deze reeks interviewt hij kankerpatiënten over hun ziekte, behandeling en de reacties van hun omgeving.

Vuur

Mevrouw S. (54 jaar) woont alleen na een echtscheiding, heeft drie kinderen en werkt bij een verzekeringsmaatschappij.

‘Ik heb triple-negatief. De eerste twee, drie weken heb ik mezelf verloren. Terwijl ik bijna nooit drink, dronk ik ineens heel veel alcohol. Ik wilde weg zijn uit de gedachtes, ik kon ook alleen maar huilen. Dan vraag je je af: hoe kan ik ooit weer verder leven. Het kan dus. Op een gegeven moment heb ik een overlevingspercentage van 52 procent te horen gekregen. Het is niet dat ik dacht dat ik het accepteer, ik heb ermee leren leven. Ik wil nog wel meer dan anderen, meer uit de dag halen.

‘Ik heb een chemobrein, het is echt zo. Ik vergeet heel erg veel. Maar er is altijd dat stemmetje in mijn hoofd: je moet doorzetten. Vanmorgen heb ik oedeemtherapie gehad, omdat ik vocht vasthoud. De therapeute doet dan mijn arm naar achteren en dan betrap ik mijzelf erop dat bij alles het stemmetje weer naar voren komt: doorgaan, doorgaan, doorzetten. Ik kan nu heel opgewekt praten, maar over tien minuten kan ik weer huilen.

Kwaad word ik over mensen die weten wat voor mij het beste is. Die zelf bezig zijn met een verhuizing of zoiets en geen tijd voor mij hebben, terwijl ik denk: nu heb ik je echt nodig. Dat zeg ik niet, maar denk ik wel. Toevallig kreeg ik vanmorgen een kaart van zo’n vriendin. Ik heb ook niet meer op haar appjes gereageerd, omdat het alleen maar over haar gaat,

‘Kwaad word ik over mensen die weten wat voor mij het beste is’

zoals haar verhuizing. Ik heb teruggeschreven dat ik niet boos ben, maar dat de ziekte mij nieuwe inzichten heeft gegeven en dat zij er gewoon niet voor mij was. Het heeft mij pijn gedaan, pijn die ik niet wil, ik wil het contact niet meer zoals we dat toen hadden.

‘Ik ben veel meer *to the point* geworden, vooral ook op mijn werk. De directeur die we nu hebben vroeg hoe het met mij ging. Vervolgens zit hij 45 minuten over zichzelf te praten. Toen zei ik: wil je nog iets van mij weten? Je wordt een puurdere versie van jezelf, dat is wel iets moois. Ik heb ook niets meer te verliezen. Zo voel ik dat tenminste.

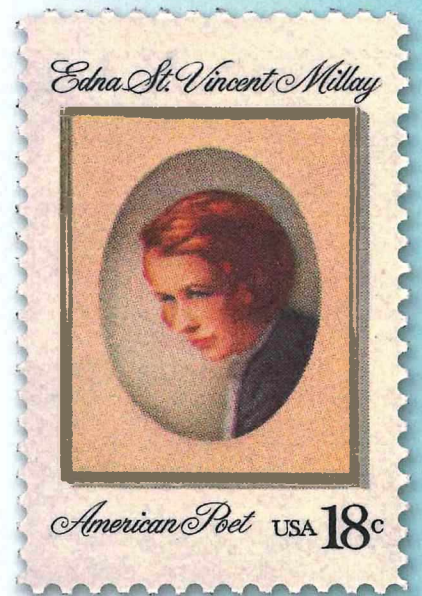
‘Ja, in de kapperszaak. Een dag voor kerst. Ik weet nog hoe dat ging, het ging er zo af. Je hoeft je haar maar te kammen en de hele borstel zat onder. Het moest eraf. Ik heb nog geprobeerd met zo’n mutsje op, maar dat werkte ook niet. Ik heb daar de tissues liggen, zei de kapper. Die heb ik niet nodig, zei ik, haal het er maar af. Tot ik in één keer een kaal hoofd zag, toen moest ik toch wel huilen.

‘Ik ben nu heel intensief aan het leven. Geld heeft voor mij totaal geen betekenis meer. Ik doe ook dingen die niet mogen. Ik neem zo nu en dan een xtc-pil. Ik weet dat mijn kinderen dat ook af en toe doen. In oktober vorig jaar, zei ik: zullen we dat een keer samen doen? Dat was zo’n mooie ervaring. Al de liefde die je voelt komt er dan ongecompliceerd uit.

‘Muziek van Paolo Nutini, geeft mij kracht. Iron Sky, keihard. Net als het gedicht First Fig van Edna St. Vincent Millay.

*My candle burns at both ends;
It will not last the night;
But ah, my foes, and oh, my friends—
It gives a lovely light!*

‘De dichter leefde haar leven als in het gedicht. Haar gedicht geeft me kracht.’ ←

beeld: U.S. Postal Service

Mevrouw S. put kracht uit een gedicht van de Amerikaanse dichteres Edna St. Vincent Millay (1892 – 1950), aan wie een postzegel werd gewijd.

VERLIES

Er is weinig onderzoek naar de beleving van triple-negatief mammacarcinoom.^{1,4,6} Het patiëntenperspectief is door enkele getroffen op papier gezet,^{2,5} een behandelend medisch oncoloog verwoordt haar emoties na het overlijden van een van haar patiënten.³ Onderzoek over haarverlies vanwege de chemotherapie wordt in Nederland mede gestimuleerd door ontwikkelingen rond hoofdhuidkoeling en cognitief-gedragsmatige therapie.⁷

De referenties zijn te raadplegen in de onlineversie van dit artikel op medischeoncologie.nl.